

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— november 9.

(„Faharamiák“.) Ezzel a pompás elnevezéssel tisztelték meg a székeleyerdőket pusztító bárói céget. Igasán találó elnevezés. Hajdanta a haramiák az erdőt keresték fel, hogy ott raboljanak, ezek a „förendek“ elrabolják magát az erdőt is. Szerencse, hogy az ország közhangulata kezd panama-ellenessé válni s a haramiákra rájár mindama rud, amelyeket a székeley erdőkből levagdosnak.

(Vallás és tudomány.) Szót emeltünk már a mellett, hogy a valódi tudomány nem ellenkezik a keresztényvallás egy tételével sem. Úgyesen demonstrálja ezt az igazságot egy vidéki laptársunk, irván a többi közt a következőket:

„A pozitív tudomány megállapította, hogy az ember nem létezett mindig a földön, megjelenése előtt ugyanis hosszú geológiai korszakok folytak le. A tudomány kimutatja, hogy az ember csak az u. n. negyedik, quarternair korszakban jelent meg a föld színén. — A harmadkori, tertiar ember, önkényes fictió, tudományos színezetű költemény, de ha léteznék is, az evolutio mit sem nyerne vele. A tudomány azt is megállapította, hogy minden ember egy fajhoz tartozik és hogy körülbelül Közép-Ázsia valamely pontját tekinthetjük az emberi nem bölcsőjének. A Szentírás és a theologia mindezt már azelőtt tudta, mielőtt a profán tudományak ezt sikerült volna tudományosan megállapítani. Az embert csak a hatodik nap teremtésten a biblia elbeszélése szerint; előbb

be lőn rendezve lakhelye, csak aztán vonul bele a látható teremtmények királya; csak a makrokoszos kialakulása után lőn alkotva a mikrokosmos: előbb az ország lőn berendezve, hogy méltóképp fogadhassa uralkodóját. Az emberi nemnek ama mesésen hosszú koráról, amelylyel a képzelődő tudomány annyi lovagja dobálódik napjainkban pazar bőkezűséggel, az ő szövetség mit sem tud. Igaz ugyan, hogy különféle okoknál fogva chronológiája nem szabatos, de az összehenyomás és a megközelítő számítás kimutatja, hogy a komolyan számbavehető tudomány vívmányai a bibliai időszámítás mellett szállnak sikra. A szentírásra, mint hitkerkölési codexre nézve teljesen közömbös, vajjon Krisztus Urunk születése előtt az emberiség kora 4, 8, vagy 16 ezer esztendőre rug; a biblia nem chronologikus táblázatnak lett adva, köszönjük meg a benne foglalt adatokat s lásson a tudomány pontosabb megállapítások után. Annyi elvitázhatatlan, hogy mindaddig a népek megbízható hagyományai, a történeti bizonyosságok, az archaeológiai, a palaontológiai és a geológiai kutatások eredményei csak becsületére váltak a bibliának és zavarba hozták a kereszténység ellenségeit.“

(Van e paktum?) Van-e és mi az a paktum. Ezt a nagy kérdést hánytorgatják manapság mindenfelé. Mi nem tetszik. Figyelemmel kísérjük a kormány programját és ami ezen programból folyó pactum, az és nem lehet más — a pactum.

Bécs és a nemzetköziség.

— Irta: Gáspár Imre. —

— nov. 9.

Rettenetes támadásokat intéznek a bécsi birodalmi gyűlésben egyenesen az uralkodóház ellen. Ezek a támadások a dédelgetett németek részéről erednek, akik magukra nézve kész veszedelemnek tekintik a választói jog oly nagy mértékű kiterjesztését, amint azt Ausztriában tervezik.

Az uralkodóház — úgy látszik — saját érdekének tekinti, ezzel téveszti össze, ha a nemzetközi szocializmussal kacérkodik, annak szarvakat rak és oly nagymérvű befolyást biztosít, amely egyszerűen megtöri az eddig a haza és trón támaszául tekintett polgári osztályok döntő befolyását. Így kell lenni, mert hiszen a különböző osztrák pártok egyenesen a császár személyes közbelépésére, határozott nyomására adták fel a nagy ujtás ellen való küzdelmet; Magyarországon azt láttuk, hogy a törvénytelen kormány éppen bécsi befolyásra mozgatta a nemzetköziség gárdáját, a választási jog kiterjesztése pedig egyenesen az ugynevezett darabont-befolyások következtében vált a koronával kötött paktumnak ugyszólván programm- (hogy ne mondjuk pogrom-) pontjává.

A szocializmus lenne eddigi felfo-

Dalok a nádashól.

(Lenau: „Schilflieder.“)

I.

Amottan tul alkonyodik,
 A fáradt nap elpihen
 És a fűzek rezgő ága
 Tóba merül esendesen.

Kerülnöm kell kedvesemet.
 Hulljatok óh könnyeim!
 Busan susog itt a fűzfa,
 Ing a nád tó szélein.

Csendes, fájó bánatomba
 Rózsám, ragyogsz szeliden . . .
 Mint az esti csillag fénye
 Ragyog át a fűzekben.

II.

Sötétedik, felhő vonul.
 Csendesen hull az eső,
 „Tó! a fényed hova tetted?“
 Panaszkodik a szellő.

Keresgeti eltűnt fényét
 A háborgó tengerbe?

Nem mosoly több szerelmed
 Az én fájó szívemre.

III.

Alkonyatkor titkos uton
 Bolyongok én szivesen.
 És a kákás utre érve,
 Rád gondolok kedvesem.

Már a bokor is sötétül
 Rejtélyesen zug a nád . . .
 Mintha ez is azt susogná:
 Sirasd, sirasd a rózsád.

Azt hiszem, hogy a te hangod
 Leng szeliden most felém . . .
 Hajh! de ajkad szép zenéje
 Elmerül a tó mélyén.

IV.

Beborul az ég.
 Komor felhő jó.
 Oh! mily rémülten
 Rohan a szellő.

Sötét égen át
 Cikáz a villám.

Mulékony képe
 A tóra villan.

Mintha vész után
 Látnálak téged . . .
 Hosszu hajadat
 Vihar tépé meg.

V.

A hallgatag tó tükrében
 Játszik a hold szép sugára.
 Kötözve halvány rózsáit
 A nád zöld koszorujába.

Ott a halmon szarvas csörtet
 Tekintgetve a nagy éjbe.
 Néha egy-egy álmodozó
 Mozdul a nád belsejébe?

Lestítöm a szemeimet
 Sirva gondolok reád,
 Keblem mélyén estimaként
 Édes emlék röppen át.

Csontos Kálmán.

gás szerint a szabadság, a szabadelvűség legszélsőbb kifejezője. Annál furcsább, ha a legújabb események történetében az abszolutizmus szövetségesének és a mindenre kész eszközének látjuk feltűnni. Az abszolutizmus és szövetség társai azonban nem kedvezők sem Ausztriában, sem Magyarországon, így hát ne csodálkozzunk sem azon, hogy Sternberg gróf a Reichsrathban a fejedelmi Schönbrunn bolondokházának nevezi, ahol az a jelszó, hogy „utánam az áradat”, Schönerer pedig concedálja a magyar népdalnak, hogy csakugyan „huncut” minden a javaslata szavazó német. Még kevésbé csodáljuk, hogy Magyarországon sem lelkesedünk a végletekig vitt általánosításon, e helyett megelégedvén a választási jognak bár tetemes, de a nemzeti eszmét nem érintő kiterjesztésével.

A bécsi irányzó hatalmak és a nemzetközi szociálisták eme szövetségében a magunk részéről nem látunk egyebet, mint gonoszságot, amely nagyfokú rövidlátással sétál karöltve. Pápaszemés sátánok kavargják ezt az ügyet, amely mindkét félre nézve hatalmas kudarcra és becsapással fog végződni. Vagy azt hiszik a nemzetköziek, hogy a reakciót ki- és be-lehelő bécsi hatalmak — ha muló céljaikra felhasználták őket — nem lökik el kifacsart citromként s győzelmet aratva az alkotmányosság felett, nem lesz e első dolguk az, hogy a fellovált népet muszka módra megfélemezzék? Vagy azt hiszik az uralkodóra befolyást gyakorló szűkeblű és higagyu reakcionáriusok, hogy a nemzetközi szociáldemokraták, habár vezetőiket ideig óráig le is köthették, nem lesznek kénytelenek visszatérni eredeti és hamisítatlan álláspontjukhoz, amely pedig semmiképpen nem kedvez sem a trónok, sem az államrend és általában a törvények tiszteletének? Nagyon félünk attól, hogy a ha-

gyományos bécsi rövidlátás egy belső Königréczet készít elő maga magának! Azt hiszik, hogy ha a nemzetközi már teljesítette kötelességét, akkor alkalmas időben — amikor már terhükre kezd lenni — vagy meneszteni lehet, vagy pedig a szuronyok hatalmával lesz leigázható.

Ez éppen a tévedés. Ne játsszék Bécs a tüzzel, rendesen megégeti vele a mi kezünket is! A csak egy-két évig is uralmon levő és szabadon gazdálkodó nemzetközi szociáldemokrácia ezalatt könnyen hatalmába keritheti azokat a híres szuronyokat is . . .

Politikai hírek.

— **Jekelfalussy és Schönaich.** Bécsből távirják: Öfelsége a mai általános kihallgatások során fogadta Jekelfalussy Lajos honvédelmi minisztert, aki azért jelent meg, hogy tábornagygyá történt kinevezését megköszönje. A miniszter a kihallgatás után meglátogatta Schönaich báró közös hadügyminisztert, akivel hosszasan tanácskozott. A miniszter délután visszautazott Budapestre.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, nov. 9.

A tengeri szabadhajózásról való unalmas vitát ma megelőzte egy érdekes napirend előtti felezőülés.

Justh Gyula elnök negyedtizenegykor nyitja meg az ülést. A mult ülése jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bejelentette neki, hogy **Hammersberg László** bejelentette neki, hogy nagyfontosságú ügyben akar felszólalni napirend előtt s ő erre megadta az engedélyt. (Helyeslés.)

Hammersberg László: Különösen fon-

tosságú dolgot kell a t. Háznak tudomásul hoznia. Feltétlenül sürgős, hogy a közvélemény megismerje e kérdésben a való igazságot, nehogy az ország alaptalan izgalmaknak legyen kitéve. A kormánynak haladéktalanul nyilatkoznia kell. Egy hírlapi közleményről van szó, amely a Pester Lloyd mai számában jelent meg s arról szól, hogy a sziderlandi államok utrechti vasút igazgatósága átiratot intézett az összes vasutakhoz, hogy ne küldjék el képviselőiket a Budapest tartandó nemzetközi vasúti kongresszusra, mert Magyarországon forradalmi állapotok vannak s vasúti sztrájkot lehet tartani, úgy, hogy nagyon valószínűtlen, hogy a kongresszus tagjai Budapestre érkezhessenek. — Ajánlja, hogy a nemzetközi vasúti kongresszust Drezdában tartassák meg. Nem akarja részletesen bírálni ezt a közleményt, csak alkalmat akar adni a kereskedelmi kormánynak, hogy ebben a kérdésben nyilatkozzék. (Helyeslés.)

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: A szóbanforgó köriratról nincsen hivatalos tudomása, de haladéktalanul érdeklődni fog, s ha igaznak bizonyul, gondja lesz, hogy mivel ez az eléggé meg nem bélyegezhető merénylet. (Helyeslés) egy államvasút részéről történt, az illető állam a nemzetközi szabályok értelmében kellő megtorlásban részesüljön. (Eljenzés). Gondja lesz arra is, hogy az összes érdekelt vasútigazgatóságok távirati értesítést kapjanak arról, hogy mi ragaszkodunk ahhoz, hogy a gyűlés Budapestben tartassék meg. (Zajos éljenzés és taps.)

Az elnök előterjesztések után.

Babó Mihály az ötödik bíráló bizottság előadója jelenti, hogy a bizottság elrendelte, a vizsgálatot Prediceanu Cirolan mandátuma ellen. A vizsgálat vezetésével megbízott Horváth Gyula leteszi az esküt.

Következik az iparfejlesztési törvényjavaslat harmadszori olvasása. A Ház most is elfogadja a törvényjavaslatot. (Zajos taps. Eljenzés Kossuth!)

Következik a szabad tengeri hajózásról szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: Az eddigi szokástól eltérőleg a vitát minden törvényjavaslatnál 5 vezető be. Ennél a javaslatnál. sajnos, elfoglaltsága miatt alkalmazotta tegnap az erre való alkalmat s Zanella t. képviselő ur nagyobb szabású beszéde megelőzte felvilágosításait. Ez a javaslat egyike azon eszközöknek, melyekkel

KLEPTOMÁNIA.

A „Szabadság”-nak írta: Lucifán.

Erdekes téma fölött folyt nagyszabású vita a mult héten Stuttgartban. Híres pszichiaterek és kriminológusok a bűnös ember beszámíthatóságának mértékét vitatták. Tudvalevőleg a beszámíthatóság kérdése a büntető tudományban a legaktuálisabb kérdés. Lombrózó óta, ki azt a kérdést épp oly nagy tudományos készültséggel, mint elfoglaltsággal kezeli műveiben.

Az igazság, hogy a lelki abnormalitás bizonyos bűnös hajlamokkal együtt jár, épp oly régi, mint maga az orvosi tudomány. Hippokratész, Galenusz tudta, hogy az örökletes kényszerűen vétlenek az ember élete és vagyona ellen.

De hogy az a kriminális elem hol kezdődik, hol és milyen mértékben tarthat számot törvényes kedvezésre, ez a jövő nagy tudományos feladatai közé tartozik.

A Stuttgartban vitatott kérdések között a legérdekesebb tudományos felvonulást a Kleptománia csikarta ki az illusztris tudósokból. Mert a judikaturában ezzel a fogalommal találkozunk legsűrűbben. Kleptomániának legbujább talaját azok a világvárosi nagy áruházak képezik, sok vonzó, csábító, ingerlő árucikkek ezrei vannak főlhalmozva.

A stuttgarti kongresszus alkalmával néhány gyakorlati jogász számolt be igen érdekes tapasztalásról a nagy áruházakban elkövetett és Kleptomániával fedett tolvajkodásról.

Párisban például a Louvre és Bonmarché árutárakban rendes statisztikát vezetnek azokról a lopásokról, melyeket a Kleptománia eredményez. Az adatok, ha nem is ijesztenek, de igen jellemzőek. Megtudjuk a többiek között, hogy a Kleptománia a legtöbb esetben ott a helyszínen fejlődik ki. Apró, jelentéktelen okok váltják ki azokból a szegény, idegbeteg asszonyokból kikben nem annyira animus lucri, mint inkább a hiúság a tetszvágy lobog.

A legtöbb esetben olyan jelentéktelen értékért követnek el bűnt, amennyit más körülmények között borralalóknak is oda adnak. Ezek az igazi Kleptomániások. De ezt a kérdést a büntető igazságszolgáltatásnak a legóvatosabban kell kezelni, mert a Kleptománia örve alatt temételen lopás történik olyan egyének részéről, kik közönséges kriminális alanyok.

A stuttgarti kongresszus nagyérdemű fejtegetései alkalmából a szerkesztő megbizásából felkerestem a legnagyobb budapesti áruházak egyikének tulajdonosát Holzer Simon urat, ki szakmájában országos névnek örvend, s tőviről hegyre ösméri a Kossuth Lajos utcai áruház negyven éves történetét.

Előre kell bocsátanom, hogy Holzer Simon áruháza igazi világvárosi arányokat csak most készül ölteni. Eddig csak budapesti neveltség volt. Az áruház ugyanis, a melyben a főváros elegáns női világa emeleti permanens képviselve van, három emeleti magasságban bővül ki egyszerre. Most folyik az építkezés, mely megteremt az ország legnagyobb, legimpozánsabb arányú női áru-

házát. Az építkezés a beállott építkezési sztrájk miatt nem folyik oly gyorsan, mint azt az energikus lelki tulajdonos szeretné, de azért minden valószínűség szerint karácsonyra ámulatba fogja ejteni az érdeklődő női sokaságot.

A felvetett kérdésre Holzer Simon ur készséggel számolt be nem értéktelen tapasztalataival. Nagyjából ezeket mondotta: Sokat olvastam és elég tapasztaltam arról a divatos nyavalyáról, melyet Kleptomániának neveznek. A legérdekesebb esetek egyike az volt, mikor önmániával (vásárlási tébolylyal) láttam párosulva. Az a nő, ki azt a két betegséget együtt hordozta magában a jobb osztályba tartozott. Elég meggyerő külseje volt, de emlékezem, hogy feltűnően izléstelenül öltözködött.

Férje jó ideig a vidéken lakott, hol úgy a vásárlási tébolyt, mint a lopást könnyebb volt ellenőrizni. Mikor magas, ideges természetével először jelent meg útletemben, feltűnt szemének tétova félnék tekintete. Gyorsan szinte hadarva beszélt, s legalább tíz cikket pelleriat, kosztümöt, bundát, bluzt stíbtit jelölt meg, mint olyat, amelyre sürgősen van szüksége. Vásárolni csak kavaszot vásárolt, mintán összesen tizenegyet forint volt nála. Beszéd közben megmondta nevét és lakását. Csak mikor elment, tűnt fel engemnek, hogy egy értékes selyem bluz hiányzik. Mindjárt gyanuba vettem, s természetesen azt hittük hogy hamis címet mondott be. Minthogy hogy a lakás, melyet megjelölt, nem volt messze, elküldtem egyik intelligens segédemet, ki félóra múlva, nem

a Magyarország közgazdasági önállóságát akarjuk megteremteni. (Helyeslés.) Csakis nagy biztosíthatjuk Ausztriától való gazdasági függetlenségünket, ha nemcsak a behozatal csökkentésére, hanem kivitelünk emelésére is gondot fordítunk. (Helyeslés) A részletekről majd Szerényi államtitkár fog a Háznak felvilágosításokkal szolgálni. A szabadhajózást a kereskedelem pionirszolgálatának tekinti, ezzel hódította meg Anglia Indiát s adja az Isten, hogy mi is meghódítsunk egy Indiát. (Nagy zaj.)

Farkasházy Zsigmond: Magyarországot hódítsuk meg. (Zaj. Ugy van!)

Kossuth Ferenc: Két érdekről lehet itten szó. Az egyik a meglévő hajóstársaságoké, a másik fiúme érdeke. Fiuménak kétségtelenül nagy érdeke, hogy hajóik legalább egyszer érintsék kikötőjét s ehhez képest a hajóstársaságok érdeke elenyésző. Ajánlja a javaslatot elfogadásra. (Eljenzés és taps)

Kelemen Samu: A tengeri ipar van olyan fontos, mint a szárazföldi ipar s éppen olyan mértékű támogatást igényel. Polemizál Zanellával. Minden hajó, amely segélyhen részesül, kell, hogy legalább évenként egyszer felkeresse a hazai kikötőt. A javaslatot általánosságban elfogadja. (Helyeslés)

Szerényi József kereskedelmi államtitkár: Polemizál Zanellával s kijelenti, hogy tegnapi beszédében felhozott adatai helytelenek. A mióta a javaslatot előterjesztették, a kereskedelmi miniszterhez már öt nagy modern hajó (harmicezer tonna tartalommal) építésére érkezett ajánlat. Sőt éppen egy fiúmei szabadhajós társaság tett a kormányhoz ajánlatot, hogy új hajókat építtet, hogy az indiai járatokat ellássa. Ha a Lloyd társulattal való megállapodás meg is fog szünni, a kormány mindenesetre ismerni fogja kötelességét és a magyar érdekek nem fognak csorbát szenvedni. A szőnyegen levő törvényjavaslat egyik csekély részlete annak a nagy közgazdasági programnak, melyet a kereskedelmi miniszter feltétlenül végrehajt. (Eljenzés.) Adatokkal részletesen igazolja a törvényjavaslat szükségességét, rámutat arra, hogy még a kis Románia is milliókat áldoz a tengerhajózásra s az egész világgal szerződéseket köt. Ajánlja a javaslatot elfogadásra.

csekély meglepetésemre megjelent a színpadon.

— Mi történt? kérdeztem.

— Semmi különös, hangzott a válasz. Mikor odaértem, egy öreg ur fogadott.

Alig mondám neki, hogy ki vagyok, bement a másik szobába s néhány perc múlva visszahozta a bluzt. Elmondotta, hogy felesége ki egyébként áldott jó lélek már évek óta szenved a betegségben. Megkért hogy ne éreztessük vele túlságos szigorral, ha ismét eljönne.

— Azután folytatta Holzer ur, két ízben jött el. Minthogy nagyon vigyáztunk nem lopott semmit, de rendeléseim meglátogatást az igyekezett, hogy szívesen megtette volna.

— A mi általános tapasztalásomat illeti, meg kell mondanom, hogy nálunk a Kleptománia, legalább az én üzletemben nem mutatott soha ilyesmi arányokat. Fordultak elő ismételt lopások, de azokat professzionális tolvajok követik el, kik rendszerint erre alkalmas köpenyben jelennek meg. Néha, de nagyon ritkán megtörtént, hogy egy kis kosárban is eltűnt egy-egy apró női cikk. Mondhatom a rendőrséget még egy esetben sem kellett igénybe vennem. Sokkal nagyobb veszedelme az üzletnek a házi tolvaj, de ez nem Kleptománia.

Olyan óvintézkedésekre, minőt a párisi nagy aruházakban alkalmaznak, hol a platonra helyeznek el egy obszervatóriumot, melyben direkt a megfigyelésre állandóan helyet foglal egy tisztviselő, nálam szükség nincsen. Az áruk nagy része sem alkalmas arra, hogy könnyen lábuk keljen, de azt hiszem, hogy maga a Kleptománia is szörvényosabb és enyhébb tünetek között lép fel, mint a nyugati nagy metropolisokban . . .

Elnök: Tíz perc szünetet ad.

Szünet után.

Elnök: Az ülést újból megajítja.

Batthány Tivadar gróf: Nem szándékozik a törvényjavaslat minden egyes részletére kiterjeszkedni. Mindenekelőtt az 5 szakaszban lefektetett elvekre akar reflektálni: Nem tudja megérteni Zanella Miért kéri azt, hogy a kormány ne csak azt a szabad hajózást támogassa, mely a hazai kereskedelmet közvetlenül fejleszti, hanem külföldi munkálatra általában támogassa a szabadhajózást. Az tény, hogy minden független államnak az a törekvése legyen, hogy mentől több hajó járjon, mely lobogóját viseli, mely közgazdaságát és kereskedelmét emeli: Százszor is fontosabb ez nálunk, ahol bizony még ma is vannak jóga kívánságok a magyar címer és magyar lobogó alkalmazása tekintetében, Ő, aki többet járt tengeren, mint Fiumától Abbáziáig és vissza, mondhatja, hogy ezek nem érzelmi momentumok, hanem elsőrangú állami érdekek. (Helyeslés.)

(Távirati tudósítás.) Az ülés további folyamán **Nagy Ferencz** szólt fel. Teljes elismeréssel adózik a törvényjavaslatnak s azt változatlanul elfogadja.

Popovits Dusán szól ezután horvátul a javaslat ellen.

Több szónok nem lévén följegyezve, elnök a vitát bezárja.

A legközelebbi ülést holnap tartják meg.

A Hortobágy hasznosítása.

A tanács javaslata.

(Saját tudósítónktól.)

— nov. 9.

Ma a városháza nagytermében teljes tanácsülés volt, Weszprémy Zoltán főispán elnöke alatt. E gyűlés tárgyát kizárólag a Hortobágy hasznosításának kérdése képezte. Ez ügyben a tanács sem a kis, sem a nagy bizottság, sem Kövendy Domokos, sem a mások által benyújtott indítványokat nem fogadta el, hanem csak Király Gyula tanácsnok önálló javaslatát tartotta elfogadhatónak. Király Gyula azt javasolta ugyanis, hogy a Hortobágyból 15000 hold szakittassék ki és ez a terület kisebb — nagyobb darabokban adassék bérebe, továbbá, hogy többi rész öntözési célokra szakittassék ki. A tanács ezen ajánlatot terjeszti a közgyűlés elé elfogadás végett, melyhez maga is hozzájárul.

A tanácsülésen, mely délelőtt 9 órakor kezdődött, Weszprémy Zoltán főispán elnökölt. A tanács tagjai teljes számban jelen voltak az ülésen, melynek kizárólag egy tárgya volt: a Hortobágy hasznosítása.

Király Gyula tanácsnok ösmertette kimerítően az eddigi tárgyalások eredményét, majd felolvassa azokat a javaslatokat, melyeket a Hortobágy értékesítése ügyében kiküldött nagy és kis bizottság készített.

A nagybizottság, amely csekély módosítással a Kövendy Domokos javaslatát foglalja magában, következő:

Kiszakítandó 24,000 hold, amelyből egy nagy tagba 12,000 hold, 4000 hold középirtóknak, a többi fentmaradó föld pedig 6, 8, 10 holdanként adatnék bérebe.

A kisbizottság javaslata szerint 22720 hold szakittatnék ki, melyből 3000 hold öntözés céljaira használtatnék fel.

A javaslatot szemben Király Gyula tanácsnok azt az indítványt terjeszti elő, hogy a tanács javasolja a közgyűlésnek, szakítsa-

nak ki 15000 holdat szántóföld céljaira s bérbeadás útján hasznosítsák.

A kiszakított 15000 holdat olyanformán tagozzák, hogy azt közép és kisbérletekre osztják. A közép bérletek 5—6000 hold nagyságúak lesznek, a kisbérletek 50—60 hold területűek lennének.

A tanácsban részletesen és behatóan megvitatták mindegyik javaslatot és végeredményében a tanács magáévá vette Király Gyula javaslatát, azzal a pótlással, hogy a 15000 holdon kívül fentmaradó területet egyelőre közlegelő céljaira fenntartja, de már most az öntözés céljaira bizonyos terület kijelölését tartja szükségesnek.

A tanács egyidejűleg megbizta Király Gyulát, hogy főbb vonásaiban dolgozza ki, miképen volnának a bérbeadandó földek tagozandók, hozzávetőleg mit jövedelmének s a kilátásba helyezett jövedelem mily összegű befektetést igényelne és a szerdai e tárgyban folytatólag tartandó ülésen tegyen mindezekről jelentést.

A debreceni Bocskay-szobor leleplezése.

Bocskay emlékünnap.

A végleges program.

— Saját tudósítónktól. —

november 9.

A mai nap folyamán véglegesen kibontakozott a Debrecenben e hó 25-én tartandó Bocskay ünnepségek diszkrétége ugyanis: A városi Bocskay-szobor bizottságnak és a Csokonai körnek kiküldött tagjai ma, pénteken ülést tartottak, amelyen a szoborleleplezés napján, nov. 25-én tartandó ünnepségek sorrendjét végkép megállapították.

E szerint nov. 25-én, vasárnap d. e. fél 11 órakor lesz egy ünnepi felolvasó ülés, amelyet a Csokonai-kör rendez a következő műsorral:

1. Erős vár a mi istentünk. Egyházi ének; előadja: a főiskolai énekkar. 2. Emlékbeszéd; tartja dr. Boldizsár Kálmán. 3. Bocskay. Költemény; írta és felolvassa: Könyves Tóth Kálmán. 4. Bocskay ének; előadja: a városi dalegylet. 5. Hajdu történet. Irta és felolvassa: ifj. Mórócz Pál. 6. Szózat. Előadja: a városi dalegylet és főiskolai énekkar.

Az ünnepi felolvasó ülést követi a szoborleleplezés déli 12 órakor következő sorrendben:

1. Ének; előadja a főiskola egyik énekkara. 2. Bocskay-szobornál. Költemény, írta és elmondja Jánosi Zoltán. 3. A szobor átadása és átvétele. 4. Himnusz. Előadják az egyesült dalegyletek.

A bizottság elhatározta, hogy a Bocskay-ünnepre meghívandók: a tisztán-tuli ev. ref. egyházkerület, a hat hajduvárosi középiskolák, a debreceni egyházak, testületek, egyesületek és hivatalok, továbbá személyök szeriát a Debrecen törvényhatósági bizottsági és a Csokonai kör tagjai.

Az emlékkertben szükséges intézkedések (cordon, szószék felállítás stb.) megtételére a bizottság kiküldte Aczél Géza főmérnököt, dr Boldizsár Kálmán tb. főkapitányt és Publíg Ernő tűzoltó parancsnokot.

A kettős ünnepre szóló meghívók a jövő héten nyomtatnak ki és küldetnek szét.

IRODALOM.

Érdekes könyvtár. („Rejtvényvilág“) a címe egy, a maga nemében egyedül álló szépirodalmi folyóiratnak. Érdekes tartalma dacára előfizetési ára egész évre csak 2 korona. „Rejtvényvilág“ állandó ingyenes mellékletének minden egyes megfűjtője, kivétel nélkül, értékes könyvjutalmat nyer. A napokban megjelenő újví fűzetet bárkinek ingyen és bérmentve küldi „Érdekes könyvtár“ kiadóhivatala, Budapest, V. Kálmán-utca 2.

NAPI HIREK.

Napról-napra. — nov. 9.

*Jön a király . . . Buda vára,
Hej! be busan tekintek rád!
Többször látott magyar királyt
Az a szomszédos visegrad!*

*Jön a király . . . aztán elmegy . . .
Észre sem vettük, hogy itt volt . . .
Bécsé a kegy napsugára,
Nékünk elég a fogyó hold.*

Bohémia. — nov. 9.

Bohém ember, aki újságban ír, aki meg meri kockáztatni, hogy elméje szüleményei újságban megjelennek, nyomtatott betűkkel, és másnap olvassa az egész város, Vagy — ha az illető a szerencse kedvence — az egész ország. Régebben olvastam a lap hasábjain egy szerkesztői üzenetet, Ez volt benne: Azt hiszi ön bohém? Azért mert minden este részegre leissza magát, mert az adósságait — amelyeket elég könnyelműen hitelleztek önnek, nem fizeti ki. — de Uram nem ez a bohém.

Nem akarom megmondani, ki írta e sorokat, elég az, hogy az illető maga a bohémko legbohémabbja, akinek lelkét elfogta Bohémiának bűvös varázsa, a ki maga is ivott a Lethe vizéből, amelyből elfeledünk mindent, a mi a hitvány külvilágra emlékeztet. A bohém nem a lump, nem a kártyás, nem az adós, a bohém az az ember, aki elfeledkezik a külvilágról, mihelyt toll van a kezében, mihelyt érzi, hogy mellette zakatol a nyomda, érzi a betűszedő gép ólmos, halálos varázsát. Ez a bohém, Bohém nem lehet valaki, a míg nem szívta ezt a levegőt, a míg nem felejtette el, hogy őt az élet más ambíciója is várja, hogy ő lehetne ember a nélkül is, hogy a nyomda levegőjét szivná. Mert ez a levegő olyan, mint a Tisza vize, „aki annak vizét issza, vágyik annak szive vissza“. Csodálatos dolog az, ha két bohém találkozik az utcán. Egymásra néznek, és az egyik megszólal:

— Nehogy azt hidd, hogy én csavargó vagyok, csupán bohémnak hívnak. Éna bohém, én a lélek, aki nem törődik semmivel, ami nem tartozik rá, a mi a lelkét nem foglalja el, azt az érzékeny poéta lelket, amely tud küzdeni az egész világért, behunyt szemmel megy el az igazság mellett, de meg tud halni az álmaiért.

Ennyi a bohémról, a mi életét, multját és jövőjét illeti, arról legközelebb. (Ve.)

* Rákóczy-estly. A debreceni iparos ifjuság önképző egylete is hazafias kegyelettel áldozni kíván II. Rákóczi Ferenc fejedelem és a vele kibujdosott nemzeti hősök dicsőséges emlékezetének és e célból

Patófi tér 13. sz. a. egyleti helyiségeiben még e hó 25-én délután 5 órakor ének, hazafias szavalatok és felolvasással egybekötött Rákóczi-estlyt rendez, melyre a meghívók nemsokára kibocsátatnak.

* Gyermekek felruházása. Megható és kedves ünnepélynek lesznek tanui, kik ma este a Dréher télikertjében résztvesznek a 103 gyermek felruházásával kapcsolatos estélyen. E társaságnál hol a komoly munka mellett a jó kedély és vigáság otthonos, nem is képzelhető, hogy bárki is oly könnyen felejtene azt az élvezetet, mit egy ily estély mulatsága nekik nyújt s minden belépti díj nélkül élvezhető. Felemlíteni kívánjuk, hogy a felruházandó gyermekek magyar gyártmányu munkát és anyát kapnak. Így a Grünfeld Adolf és Társa cég szállítja a ruhákat, a Csizmadia áruszövetkezet a csizmákat s a kalapokat is egy helybeli cég készíti, melynek szállítója Mayer János kereskedő. Bár számos követői volnának az asztaltársaság munkájának, kik a szegények nyomorát igyekeznek enyhíteni.

* A depr. daleyegylet által f. hó 8 án rendezett „Rákóczy estélyen a házalap javára“ kaptuk a következő adományokat: Németh András ur 20 kor. Vetéssy Béla ur 6 kor. P. Nagy Zoltán ur 2 kor. N. N. 2 kor. N. N. 1. 20 kor. ez uton nyugtazza és mond köszönetet Debr. 1906. nov. 9. az elnökség.

* Halálozás. A színház egyik rokon-szenves tagját Gyöngyössi (Tamássy) Viktort súlyos csapás érte, édes anyja özv. Tamássy Györgyné halálával, mely váratlanul jött s mélyen sujtotta mindazokat, akik ismerték. Temetése Budapesten szombaton délután lesz.

* A homokkerti óvoda bezárása. A polgármester dr. Tüdös Kálmán főorvos előterjesztésére a homokkerti óvodát a kanyaró járvány miatt e hó végéig bezárták.

* Anyakönyvi hír. A mai nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalnál csak Ószi Ilona ev. ref. vallású 19 hónapos leánygyermek elhalálozását jelentették be.

* Hibaigazítás. Ma reggel megjelent számunkba értelemzavaró hibák csuszak be. Így a vezércikkben. Így a következő mondat helyesen ekként olvasandó: „Legyen a romantikus betyárvilág pusztája eme hatalmas kulturális előlépésének területére.“ A képv. seloházi tudósításban „Janeka“ helyett Zanella olvasandó. „A depr. ker. tanárkör“ című hírben pedig Tröhle és Wietorisz olvasandó.

* Az állításkötelesek figyelmebe. Midazok akik az 1886, 1885 vagy 1884. években születtek, kötelesek legkésőbb ez év november végéig az illetékes hatóságoknál jelentkezni. A debreceni ujoncok sors-huzása jövő év január 25-én d. e. 9 órakor lesz, a városháza nagy tanácsstermében.

* Pénzszedés a szegények közt. Vasárnap délelőtt a városgazdai hivatal udvarán fogják kiosztani a szegények közt Gróh Ferenc kispópost adományát. A polgármester a pénzkiosztással Végh Gyula főkapitányt és Illéssy Gyula tb. jegyzőt bizta meg. A bőkezű kispópost adománya részben a népkönyha javára jut.

* Auer égők a vasuti kocsikban. Az éjszaka utazó közönség számára kellemes hírrel szolgálhatunk. A m. á. v. vonatain a személyszállító kocsikban ugyanis gyökereken megjavítják a világítást a jövő esztendőben. A mostani gázvilágítás helyett mindenütt gáz izzó fénnyel világítást fognak alkalmazni. A mostani villamos világítási rendszert is ki fogják küszöbölni. A mai lámpások csak a kocsik szakaszok tetejét világítják meg és olvasni alig lehet másképp mintha az ember föláll. A maillámpások helyett kétkaru villamos csillárokat fognak alkalmazni, hogy az utasok álló helyzetben is jól lássanak. A külföldre járó kocsikat külön villanyfejlesztő dinamo-gépekkel is el fogják cserélni.

* Hadház réme. Az utóbbi napokban Hadház jómódu lakosait látogatta meg éjnek idején egy hatalmas természetű rabló. — Mindenhol elvitte a keze ügyében eső apró-

ságokat és értékesebb tárgyakat, s ha nem adták szép szerével, erőszakkal rabolta el. Az ottani csendőrök régóta nyomozza, de eddig nem tudta kézrekeríteni. Tegnapi azonban, — ép a mikor kedvességével tivornyáztott, — rajtaütöttek s elfogták. Még akkor is védekezni próbált késével, de a csendőrök hamarosan ártalmatlaná tették s erősen megvasalva hozták be a kir. ügyészséghez. A rabló Lakatos Imre hajduhadházi cigánylegény s többek közt Borsi Imre és Bartha Sándor földbirtokosoktól több mint ötezer korona értékű ékszert rabolt el.

* A rendőrkapitány és leánya a korosmáros. Ungvárról írják: Az ottani rendőrkapitánynak állami tanító nő leánya felesapott korosmárosnak, illetőleg „korlátlan italmérési jog“ tulajdonosnak, hogy így a várostól potom pénzért megvásárolt régi lakotanya épületrészét minél jobban tudja átjával, mint társtulajdonossal értékesíteni. A város ugyanis a tulajdonát képező elhagyott régi lakotanyát parcellákként értékesítette. Az árverésen a tisztviselők, köztük a rendőrkapitány is, kelő módon tudomására juttatták az árverező nagyközönségnek, hogy ki melyik épületrésznek óhajt boldog tulajdonosává lenni. Ezekre a részekre a vevőközönség nem is árverezett. Így jutott a rendőrkapitány is a két legértékesebb részhez a kikiáltási áron. Több tisztviselő előig csinos nyereséggel tudott a maga részén De nem ám a rendőrkapitány. E helyett azonban megtette azt, amit tizenégy éves rendőrkapitánysága alatt senkinek sem tett meg: meg véleményeztette rendőrtanácsosával a leánya által kért korlátlan italmérési engedélyt, amit ez meg is kapott, Ungvár közönsége most már csak azt várja, hogy mikor fogja a rendőrkapitány állami tanító nő leányát, mint korlátlan italmérési jog tulajdonost, kihágás miatt magas színe elé idéztetni.

* Meggyilkolt csendőr. Kecskemétről távirják: Gáspár Ferenc csendőrvezetőt a kun-szent-miklósi határban a csendőrök holtan találták. A csendőr fején számos fejtű látható. A vizsgálóbíró ma kiszállott a helyszínre.

* Eltévedt Csapó-utca 48. sz. házában egy fehér hosszú szőrű fekete és sárga foltú pofás vizsla kölyök kutya, a szives megtaláló kéri, hogy szíveskedjék vissza küldeni.

x Andréé utolsó üzenete. A legújabb hírt Andrééről közli most ismét a koppenhágai Aftenblad, mely alig hazy kétségét az iránt, hogy Andréé merész utján elpusztult. Egy Izland feletti hajózó cethalász palackot látott a tengeren s igyekezett azt elhorgászni. A mikor kifogták, akkor látta, hogy a palack — bár erősen le volt dugaszolva — üres. A tengervíz félig lemosta vignettáját, de meglátszott rajta a 9 águ korona és két mezőben az arany Griffmadár. Az egyszerű halász ezt valami különös fejedelmi palacknak vélte s hogy visszatért utjából eldicsőkedett vele otthon a norvég partokon. Itt rájöttek, hogy ez az Esterházy coganegyar palackja, de rájöttek arra is, hogy a palackban papirtekeres van. A dugasz eltávolítása után kint, hogy ezt a levelet Andréé tette a palackba, amikor leghajója már a tengert sűrölte a 84-ik szélességi fok alatt, oly dermesztő hidegben, hogy az utolsó palack cognacja is elfogyott s a megfagyásnak van kitéve.

x A Dörge Frigyes bankház közismert osztályosrajáték főelárusító üzlet (Budapest, Kossuth Lajos-utca 4) mely már annyi hasznos és eredeti tárgyat adott a közönségnek, mint pl. a gyönyörű világítóképet a szenzációs labdákat, a csinos szerencsedobozokat s b. most egy szórakoztató ujdonságot hoz forgalomba. Éreből préselt apró szerencsekész, melyet a Magyar Fémlemezipar r. t. készít. Ha a szerencsekész sima felületre tesszük és megpörgetjük, rámutat arra az egyénre, akit a szerencse már legközelebb kegyében fog részesíteni. A Dörge Frigyes bank képviselőjelöltje

jelenleg itt időzik (lakik Debrecen szállodában) és készséggel szolgál bármilyen természetű felvilágosítással. Megjegyezzük, hogy az említett hasznos és praktikus tárgyak teljesea ingyen kaphatók, amely körülményre különösen a tisztelt kávéház tulajdonosok figyelmét hívjuk fel.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Merénylet a táviralkihordó ellen.

Lövés az éjszakában.

— Saját tudósítónktól. —

— nov. 9.

Igen különös, a maga nemében páratlan eset történt ma az esti órákban a Pacsirta utcán. Hogy egy táviralkihordót hivatalos kiküldetése közben erőszakos módon fogadjanak, sőt rálőjenek, az aligha szerepel még a rendőri krónikában. Ez az est körülményét tekintve valóban egyedül áll és valóban említésre méltó.

A részletek a következők:

Szabó István táviralkihordó ma este tíz óra tájban kerékpáron elment Pacsirta utca 64. szám alá egy sürgönnyel, mely Petz Béla Pacsirta-utca ugyanannyi szám alá volt címezve.

A sürgöny hordó a kijelzett ház elé érve a kaput bezárva találta, azért az utcai lakásra nyíló ablakon bezörgetett, mely a házigazda lakása volt.

Alig hogy zörgött, megjelent az ablaknál egy férfi, ki a háziasszony kiabálására, hogy sürgöny hordó van itten és dacára annak, hogy a sürgöny hordó az ablakon keresztül mutatta a sürgönnyt, felkapta revolverét és háromszor egymásután az ablakon keresztül rálőtt a sürgönyhordóra, ki ha félre nem ugrik halva marad, kiküldetése színhelyén.

Ezen esetet lapunk tudósítójának maga Szabó István beszélte el, ki egyuttal azt is megmondta, hogy a bátor, lövöldöző férfi a házi gazda fia volt.

Kíváncsik vagyunk, hogy a megindítandó büntető eljárás során, miféle mérségekkel igyekszik majd az illető lövöldöző magát tisztázni.

A férj joga.

A szökés párosan.

— nov. 9.

Egyik vidéki városban, amely nagyon közel van Debrecenhez, néhány nap óta nem mindennapi pikáns történetről beszélnek, a melynek izgató érdekességét az a körülmény ad, hogy a história igaz. Szól pedig a krónika az egy napos ifjú férjről, aki az esküvő után csak éppen hogy a kezébe kaparította a hozományt, aztán ill' a berek, keréket oldott egy hölgyikével. És ez a hölgyike — nem a felesége.

Egy fiatalember, (neveket persze mellőzünk) aki nemrégiben került a városba, pár hónappal ezelőtt tüzesen udvarolni kezdett egy szép kisasszonynak. A lány szívesen fogadta a csinos gavallér hódolatát s a szülők is örömet láttak házukban az ifjú lovagot, aki első perctől kezdve komoly kéreklent jelentkezett. Végig ette az obligált uszonnákat és ebédeket, megismerkedett az atyafisággal, érdeklődött a család ügyei iránt s amint már sejteni méltóztatik, nem sok idő múltán gyűrűt cserélt a szép kisasszonnyal. A mátkaság pompázó tavaszi boldogsága alig egy hónapig tartott, mert a vőlegény ki sürgette az esküvőt, amit a menyasszonynak se volt szándéka sokáig halogatni.

November első vasárnapján pedig a boldogságtól sugárzó fiatal pár megjelent az anyakönyvvezető előtt, aki annak rendi-módja szerint rájuk adta a törvényes áldást. Az esketés után pedig vidám dáridóra gyűlt össze a rokoneg. A cigány is húzta, a szép friss menyecske boldogan táncolta a menyasszonyi táncot s a násznép vigan mulatott a gazdag asztal mellett. Az új férj pedig közben diszkrét megbeszélésre vonult vissza ipaurával, aki leszámolta neki a jelentékeny összegű hozományt. Takarékpénztári könyv, nagy bankó, meg esengő arany: ebből állott a menyasszony möringja.

A mulatság még tartott tovább, de egyszer csak keresni kezdték a boldok ifjú férjét. Hol van, merre jár? A kis menyecske eleinte pironkodva fért ki a kérdések előtt, de később maga is izgatottan segített tívé tenni a házát az ura után.

A vidám kedvnek vége lett s nagy izgalom telepedett le a lakodalmas házban. Az éjszakát is átvirasztották s nem került meg a férj nehogy. Csak másnap, mikor már a hatóság segítségét akarták igénybe venni, másnap derült ki, hogy férjüram a hozományyal megszökött. A hozományyal? Oda se neki! De megszöktette egy barátjának a szobalányát. Azzal indult el most még ismeretlen barátságos tájak felé az esküvő után és a nászj elött.

Most azután úgy halljuk a hatóság fog érdeklődni az ötletes férj holléte iránt.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Szombat „Forgószél kisasszony“ Énekes bohózat. Ujdonság. (C.)

| **Az Asszony.** Ma második előadásban élvezték Porzolt Kálmán nagy hatású színművét, az „Asszonyt“. Ezen előadáson megjelent az illusztris szerző is, kit gyönyörű művéért igazán lelkes ovációval fogadott Debrecen hálás közönsége és a kit minden felvonás után óriási tapsviharban részesített. — A szereplők közül kiváló alakításokkal kitűntek: első sorban is Szabó Irma ki kedvességével és természetességével anynyira hatott a közönségre, hogy nyílt színe is többször kapott tapsot — azután Szakács, Lukács Juliska és Ternyei. (Cor.)

| **Vasárnapi előadások.** Martos Ferenc és Jakóbi Viktor kedves zenéjü operetteje a „Legvittebb huszár“ kerül asznap vasárnap délután 3 órakor mérsékeit helyárrakkal. A fő ének szerepben Zilahy néval. Az operetteben rendkívül hálás szerepe van Fóthy Frida és Sarkadinak, kik egy pár igen hatásos táncos duettet adnak elő, részt vesznek az előadásban. Ternyei Polgár, Arkossy, Bay, Karacs, Szalai, Vadász, Radó Anna, Vida Ilona. A „Legvittebb huszár“ operettehez Zilahy igazgató teljesen új és fényes jelmezeket készíttetett.

Este 7^{1/2} órakor rendez helyárrakkal színe kerül a „Két Hipolit“ operette ujdonság itt először, melyben különösen Fóthy Frida és Lónyai Piroška jutottak vezető szerephez. A többi szereplők, Radó Anna, Vida Ilona, Polgár, Arkossy, Sarkadi, Bay Deésy, Rónai.

| **A Szép Ilonka** operette ujdonsághoz Zilahy igazgató mesés díszleteket készített. Gyöngyössi Viktor Budapestben megnézte a Király Színház díszleteit és teljesen arra a mintára festi a debreceni kiállítás. Az operett tanításával a színház mind két karmestere el van foglalva.

| **A holnapi premier.** A „forgószél kisasszony“ holnapi bemutató előadása iránt nagy érdeklődéssel viseltetik közönségünk. A rendkívül hatásos énekes bohózat főszerepét Fóthy Frida játssa. Kiváló szerepe van Békés Gyulának egy vén Csokoládé gyáros szerepében. És valahányszor a színen meg jelenik, újabb bonyodalmat idéz elő. A bo-

hózat főszereplői Arday Ida, Szakácsné, Alcsásy Lola, Ternyei, Bárczi, Arkossy, Deésy, és Rónai.

TÁVIRATOK

A honvédelmi miniszter bécsi utjai.

Bécs, nov. 9. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter multkori bécsi tartózkodása alkalmával tanácskozást folytatott Schönaich közös hadügyminiszterrel. A tanácskozást legközelebb ismét folytatják Bécsben, a hová e célból Jekelfalussy újból elutazik. A mint értesülünk e tanácskozásoknak a tárgya a kilences bizottság programjának a végrehajtása.

Apponyi a tanítókért.

Budapest, november 9. Apponyi Albert kultuszminiszter legközelebbi törvényjavaslatot terjeszt be a képviselőházhoz, a tanítók fizetés javítására vonatkozólag, mely célra 6000000 korona megszavazását kéri. A törvényjavaslat szerint, a tanítók minimális fizetése 2000 korona lesz.

Polónyi leirata.

Budapest, nov. 9. Polónyi igazságügyminiszter ma délután terjedelmes leiratot intézett a budapesti ügyvédi kamarához, mely tudva levőleg a kereskedelmi miniszternek a lapok ügyében a postahivatalhoz intézett rendelete és az állítólag felelős éjjeli ügyészség intézménye ellen állást foglalt. Polónyi ezen leirában elmondja, hogy a kamara iélreértette a kereskedelmi miniszternek a posta hivatalokhoz intézett rendeletét. Továbbá kijelenti Polónyi leiratában, hogy az éjjeli ügyészség intézménye jelenlegi kormány ideje alatt mag mint fogalom is ismeretlen.

A cár nyilatkozata.

Szentpétervár, november 9. Gagern báró a pétérvári magyar osztrák nagykövetség vezetője egy újságrónak tegnap azt mondta, hogy azok a rendkívül kegyes szavak, melyeket a cár Oshrenthal báróhoz bucsu kihallgatása alkalmából intézett, arról tanuskodnak, hogy a két monarchia közt a viszony egyre barátságosabb és belsőbbé vált. Azok a kommentárok, a melyeket Aehrenthal bárónak pétérvári fizvoiszkli és berlini utazásához fűznek, pusztá kombinációk. A három császár hatalomnak egymáshoz való viszonya nagyon kielégítő ugyan, de a három császár szövetség felújításáról szó sem lehet.

Zombor küldöttsége.

Zombor, nov. 9. Zomborból ma délután nagyszámu küldöttség jelent meg Kosuthnál és Apponyinál, kiknek diszpolgári oklevelet nyujtottak át, melyeket a miniszterek lelkes szavakban köszöntek meg.

Nagy Sztrájk.

Liptó-Szent-Miklós, nov. 9. A Liptó-szent-miklósi bányári munkások szardán este a Fekete-Sas szálló nagytörmében gyűlést tartottak, melyen tudomásul vették a bányáknak egyértelműleg aláírt azon ultimátumát, hogyha a munkások csütörtök estig munkára nem jelentkeznek, akkor az üzemet a gyárosok valamennyien beszüntetik és a munkásokat sibocsótottaknak tekintik. A budapesti kiküldöttök a szervezkedés szükségességét haangoztatták s mint-hogy a munkások a szervezésbe be nem lépett néhány régi munkást elbocsátani, illetve

a szervezetbe való belépésre kényszeríteni nem hajlandók, a munkások mintegy 600 főből álló gyűlése a sztrájkot egyhangulag kimondotta. — A közigazgatási hatóságot Pereszlényi Zoltán képviselte, aki kijelentette, hogy a munkások a hatóság jóakaratu közbenjárására mindaddig számíthatnak, míg mozgalmuk a törvényes rend határai között mozog. Csütörtökön az összes bányákban megszűnt a munka. Remélik, hogy a hatósági közbenjárásra mielőbb sikerülni fog az egyezséget a munkaadók és munkások között létrehozni.

A delegációk és a képviselőház.

Budapest, november 9. A delegációt, — a mint értesülünk, — november huszonötödikére hívják össze és a kormány azt tervezi, hogy a delegáció ülésével párhuzamosan a képviselőház is folytassa tanácskozásait, hogy így az 1907 ik évi költségvetés még ebben az évben le legyen tárgyalható. E terv szerint a kormány arra számít, hogy a képviselőházat a delegációnális ülések ideje alatt is foglalkoztatni fogja és mihelyt Kosuth javaslataival készen lesz, hozzá foghasználni a költségvetés tárgyalásához is. A képviselőház annál is inkább megteheti ezt, mert a delegáció üléseit délután tartván, a képviselőház délelőtti tanácskozásait megszakítás nélkül folytathatja. Továbbá arra az esetre, ha a képviselőház ebben az évben még így se tárgyalhatná le teljesen a költségvetést, a kormány decemberben valószínűleg három hónapos indemnitást fog kérni. A kormány e terve egyuttal meg is cáfolja azokat a híreket, mintha junktim létesült volna a költségvetés és a katonai létszám emelés között, mintha addig nem lehetne megszavazni az új költségvetést, míg a katonai létszámemelést nem biztosítják. Mert abból, hogy a költségvetés minden akadály nélkül tárgyalható, kitűnik sz is egyuttal, hogy a létszámemelés a kormányra nézve se nem kötelezettség, se nem kécszeriség.

Podbielsky lemondása.

Berlin, nov. 9. A Lokalanzeiger jelentése szerint Podbielski miniszter kedvezőtlen egészségi állapotára való tekintettel újból felmentését kérte. E lépését csakadja unszolására tette meg, mert köszvényéhez még súlyos epeköbántalmak járultak. Podbielski Dalmin nevű birtokán üdül és ott várja formális elintézését.

Vakmező bombamerénylet.

Berlin, nov. 9. A Wolff-ügynökség jelenté Varsóból: A Rogov állomáson egy postavonat ellen elkövetett merényléről érkezett újabb jelentések szerint ismeretlen merénylők három bombát dobáltak, melyek felrobbantak. Két vasuti kocsi kigyulladt és elpusztult. — Egy csendőrtiszt és hat csendőr életét veszítette, kilenc katona, két hivatalnok és több utas megsérült. A merénylők elmenekültek.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, november 9.

Buzsakinálat mérsékelt vételkedv javult. Nyugodt irányzat mellett 25000 métermázsza került forgalomba változatlan áron. Elyéb gabonanemek változatlanok. Idő: szép.

Buza áprilisra	14.88—20.
Rozs áprilisra	15.48—50.
Zab áprilisra	13.14—16.
Tengeri 1907 májusra	14.34—36.
Repece augusztusra	10.30—32.
Rozs októberre	26.20—20.
Zab októberre	—
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	—
Buza októberre	—

Szerkesztői-posta.

D. F. Hogy mi az a „panama?” A panama — Panama. Rézül:tesen magyarázza meg szí önnök egyik estilap kitűnő cikkének következő része: Panama, az egy kis köztársaság Amerika közepén. Panama, egy spanyol kikötő város a Csendes-óceán partján. Panama az egy földszoros, mely összeköti Észak- és Dél-Amerikát. Panama egy csatorna, melyet az Antillák gránittömbjein áttörnek a világforgalomnak. Panama egy bukott részvénytársaság, mely vesztegetett és a francis nemzet vagyonát elkécskaszottta. Panama, ma egy szó, mely tisztességtelen tizletet jelent*.

V. I. tánár urnak. Köszönjük, közöljük.

Városi Színház.

Bérlet 36. szám (C) Bérlet 36. szám (C)
Debrecen, szombat, 1906. november 10-én:
Ujdonság! Ujdonság!

Itt először!

Forgószél kisasszony.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Paul Roland	— — — —	Ternyei L.
Aurélie, felesége	— — — —	Ardei Ida.
Lobardó	— — — —	Békés Gyula
Claire, a felesége	— — — —	Sz. Gárdonyi
Gaston, a fiuk	— — — —	Bérez Erőd.
Liánna	— — — —	Fóthi Frida.

Revelin, ezredes	— — — —	Árkosi V.
Blanche, a felesége	— — — —	Almási Lola
Serignan, hadnagy	— — — —	Deési Alfréd
Dubois, őrmester	— — — —	Rónai Géza.
Benois, káplár	— — — —	Bay László.

Holnap vasárnap, nov. hó 11-én két előadás:

Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal:

A legvittezebb huszár.

Operette 3 felvonásban.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor rendez helyárrakkal:

A két Hippolit.

Operette 3 felvonásban.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici esmp.,

a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényéni, csúznál és meghüleséknél, bedörzsölés képpen használva. ....

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában.

Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

16 millió 457.000 korona

kerül okvetlen kisorsolásra a
19-ik Magyar Királyi Szabadalmazott Osztályosorsjáték
folyamán.

Ezek között a következő főnyeremények:
Legszerecsesebb esetben

1.000.000 korona	Egy millió korona	1.000.000 korona
1 Jutalom	600 000 — 600 000	44 Nyeremény 10.000 — 440 000
1 Nyeremény	400 000 — 400 000	61 " 5.000 — 305 000
1 " "	200 000 — 200 000	22 " 3.000 — 66 000
1 " "	100 000 — 200 000	475 " 2.000 — 950.000
2 " "	90 000 — 180.000	961 " 1.000 — 961.000
2 " "	80 000 — 160 000	1636 " 500 — 817.000
2 " "	70.000 — 140 000	165 " 300 — 49.500
2 " "	60 000 — 120 000	39675 " 200 — 7 935.000
2 " "	50 000 — 50.000	5325 " 170 — 905.250
1 " "	40 000 — 120 000	5325 " 130 — 692.250
3 " "	30 000 — 90 000	115 " 100 — 11 500
3 " "	25 000 — 150 000	4825 " 80 — 386.000
6 " "	20 000 — 180 000	3825 " 40 — 153 000
9 " "	15 000 — 195 000	62.500 nyerem.,
13 " "		korona 16 457000

Az első osztály huzása már

november 22-én és 23-án tartatik meg,
melyhez a sorsjegyárak a következők:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
12 korona	6 korona	3 korona	1 $\frac{1}{2}$ korona

A legegyszerűbb, leggyorsabb és legolcsóbb rendelési mód a postautalvány, melynek szelvényére a kívánt sorsjegymennyiség és a pontos cím irandó.

DÖRGE FRIGYES bankháza
Kossuth Lajos-utca 4.,

a hol most 1906. október 13-án ismét a 6 ik osztály legnagyobb nyereményét (400 000 kor.) és 1906. szeptember 6-án az 5-ik osztály legnagyobb nyereményét (100.000 kor.) nyerték.

Legjobb szabásu
glace, svéd és szarvasbőr
keztyük
Schön Sándor
keztyű, kötszer és orvosi műszertárában
DEBRECEN,
Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező az a földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Ferencz József lovasági lakotya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolgatván: e házhelyek mérségteljesen s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

Szőlő
oltványok.
Valamint az
elmúlt években
is a

**Kükülmönti
első szőlőoltványi telep**

tulajdonos **Caspari Frigyes Medgyes 21**
Nagykükülmönti megye — volt az egyedüli az egész országban mely ve őinek minden tekintetben kifogástalan minőségű — egészséges-fajazonos és teljesen fajtázta szőlőoltványokat szállított, ugy a jövőben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók a legjobb minőségű, a legkülönbözőbb fajta és alanyu bor csemege bor és különleges csemege szőlőoltványok, melyek elültetése által a szőlőbirtokok bámulatos eredményeket érnek el.

Kiválatra képes ártegyék — számos elismerő levelel — ingyen és bérmentve.

1095 — 1906. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreceni kir. jbiróság V. 1931/4 1906. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kellner Adolf részére Bilkei Dezső és Radovánovits János debreceni lakosoktól 572 kor. — fill. tőke, ennek 1906 évi május hó 15 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 98 kor. 50 fill. perkölség erejéig 1906. évi július hó 7-én bíróság lefoglalt és 2929 korona 38 fillérre becsült butorok és egyéb ingóságok 1906 évi november hó 15-én délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és Teleky utca 94 és 98 sz. a. megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debrecen, 1906 évi október hó 18-n

Oláh Géza
bírói kiküldött.

MINIMAX.

A legtöbb tüzesetek a nyári idényben esnek. — Ha minden háznál, üzlethelyiségben, műhelyben, szállodákban csak egy

MINIMAX

tűzoltó készülék volna, nagy tűzkárok lennének elkerülhetők — **Minimax** szab. tűzoltó készülékek egyedüli raktára

TOTH GYULA
vaskereskedő, DEBRECEN, Városháza.

MINIMAX.

— Elővirág, csokrok és koszorúk a legszolidabb áruk. —

Az őszi idény beálltával ajánlom dusan felszerelt elővirág üzletemet.

Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét korai tavaszi nyitásra legválogatottabb fajú friss:

Jácint, Tulipán és más virág hagymáimat.

Allandóan nagy választékot tartok erőteljes **Palmák**-ból és mindennemű **disz növényekből**.

Szíves megtekintésre ajánlom kertészeti telepemet, ahol is mindenkor készséggel állok rendelkezésre.

Levágott és cserpes virágokból szintén nagyválasztékot tartok, melyekből **menyaszonyi, disz és mellesok-rokat**, valamint **sirkoszorukat** megrendelésre a legfinomabb izlés szerint készítek.

Helybeli, vagy vidéki megrendelések eszközölhetők a **Kossuth utcai** (Városház épület) üzletben, vagy kertészeti telepem **Ferenc Jozsef ut 6. a.** Margit fürdővel szemben.

Kiváló tisztelettel

Paczelt János
kereskedelmi és mű kertész.

Legfinomabb izlés és pontos kiszolgálás.

S Z A K V E L E M É N Y E K
az

ESTERHÁZY COGNACRÓL:

A magy. kir. műegyetem borászati laboratóriuma által hivatalosan megejtett és általunk tudomásul vett vizsgálatok alapján az

Esterházy cognacot

betegjeinknél alkalmaztuk és azt sikeresen használva mint kitűnő minőségűt és a francia Cognacokkal vetekedőt a **legjobb** ajánlhatjuk.

Dr. Tauffer Vilmos egyetemi tanár.	Dr. Stillre Bertalan egyetemi tanár.	Dr. Réczey Imre egyetemi tanár.	Dr. Pertik Ottó egyetemi tanár.
Dr. Kétly Károly egyetemi tanár.	Dr. Angyán Béla egyetemi tanár.	Dr. Poór Imre kir. tanácsos, egy. tanár.	Dr. Báron Jónás egyetemi tanár.

AZ

Esterházy cognac

MINDEN ELŐKELŐ FÜSZER- ÉS CSEMEGE-KERESKEDÉSBN KAPHATÓ.

Benkő sorsjegye Bankó!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

1/8 K1.50

1/4 K3.-

1/2 K6.-

1 K12.-

BENKŐ BANK BUDAPEST, ANDRASSY-UT 60.

Sorsjegyek Debreczenben kaphatók: Almódy Sándor Batthányi-u. 12. — Berger Dezső fűszerk. Kossuth u. 55. — Könyves-tóth a ték-pipák Kistemplom bazár. — Özv. Nagy Ferencné Piac u. 2. — Schwartz Dániel tajték-pipa metsző.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőnyösebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékoságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük teleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek,

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is. Tájékoztatóul szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Osszesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " " " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Debrecen nyomtatott László József könyvnyomdájában

A perselyek az Iparbank kirakataiban láthatók.